

Warszawa, dnia 11 lipca 2018 r.

Sygn. akt VI Ka 1452/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: SSO Anna Zawadka

protokolant p.o. protokolant sądowy Eryk Nersisyan

przy udziale prokuratora Teresy Pakieły i oskarżyciela posiłkowego W. S.

po rozpoznaniu dnia 11 lipca 2018 r.

sprawy R. S. syna W. i H., ur. (...) w W..

oskarżonego o przestępstwa z art. 288 § 1 kk, art. 193 kk, art. 157 § 2 kk

Ł. S. syna W. i H., ur. (...) w W..

oskarżonego o przestępstwo z art. 288 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionych przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego i obrońcę oskarżonych

od wyroku Sądu Rejonowego w Legionowie.

z dnia 28 lipca 2017 r. sygn. akt II K 955/15

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Legionowie do ponownego rozpoznania.

VI Ka 1452/17

UZASADNIENIE

1. R. S. został oskarżony o to, że:

I. W dniu 30 września 2015r. w J. ul. (...) woj. (...) wspólnie i w porozumieniu z Ł. S. dokonał uszkodzenia pojazdu m-ki P. (...) poprzez wskoczenie na maskę pokrywy silnika, wynikiem czego uszkodzona została maska pokrywy silnika oraz urwane zostało lustro prawe zewnętrzne powodując straty w wysokości 4785,86 zł na szkodę W. S. tj. o czyn z art. 288 § 1 kk

II. W dniu 24 września 2015r. wdarł się do budynku mieszkalnego w J. ul. (...) woj. (...) i na żądanie osoby uprawnionej tj. W. S. mieszkania tego nie opuścił tj. o czyn z art. 193 kk

III. W dniu 24 września 2015r. w J. ul. (...) woj. (...) uderzył metalową rurką w ramię W. S., który przewrócił się na plecy i doznał obrażeń ciała w postaci pionowego zadrapania/otarcia skóry okolicy kręgosłupa piersiowego o długości około 12 cm oraz zasinienia pleców powodując naruszenie czynności narządów ciała i rozstrój zdrowia trwający nie dłużej niż 7 dni tj. o czyn z art. 157 § 2 kk

2. Ł. S. został oskarżony o to, że :

IV. W dniu 30 września 2015r. w J. ul. (...) woj. (...) wspólnie i w porozumieniu z R. S. dokonał uszkodzenia pojazdu m-ki P. (...) poprzez wskoczenie na maskę pokrywy silnika, wynikiem czego uszkodzona została maska pokrywy silnika

oraz urwane zostało lusterko prawe zewnętrzne powodując straty w wysokości 4785,86 zł na szkodę W. S. tj. o czyn z art. 288 § 1 kk

Sąd Rejonowy w Legionowie wyrokiem z dnia 28 lipca 2017r. w sprawie II K 955/15:

1. **Oskarżonego R. S. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu w pkt I czynu i za to na podstawie art. 288 § 1 kk w zw. z art. 37a kk skazał go na karę 100 (stu) stawek dziennych grzywny ustalając wysokość stawki na kwotę 40 (czterdziestu) złotych każda;**
2. **Oskarżonego R. S. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu w pkt II czynu i za to na podstawie art. 193 kk skazał go na karę 80 (osiemdziesięciu) stawek dziennych grzywny ustalając wysokość stawki na kwotę 40 (czterdziestu) złotych każda;**
3. **Oskarżonego R. S. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu w pkt III czynu i za to na podstawie art. 157 § 2 kk w zw. z art. 37a kk skazał go na karę 100 (stu) stawek dziennych grzywny ustalając wysokość stawki na kwotę 40 (czterdziestu) złotych każda;**
4. **Na podstawie art. 85 § 1 kk i 86 § 1 kk wymierzone kary grzywny połączył i orzekł wobec R. S. karę łączną 200 (dwustu) stawek dziennych kary grzywny ustalając wysokość stawki na kwotę 40 (czterdziestu) złotych każda;**
5. **Na podstawie art. 46 § 1 kk zobowiązał oskarżonego R. S. do naprawienia szkody w części poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego W. S. kwoty 2000 (dwa tysiące) złotych;**
6. **Oskarżonego Ł. S. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu w pkt I czynu i za to na podstawie art. 288 § 1 kk w zw. z art. 37a kk skazał go na karę 100 (stu) stawek dziennych grzywny ustalając wysokość stawki na kwotę 10 (dziesięciu) złotych każda;**
7. **Na podstawie art. 46 § 1 kk zobowiązał oskarżonego Ł. S. do naprawienia szkody w części poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego W. S. kwoty 1500 (tysiąc pięćset) złotych;**
8. **Na podstawie art. 624 § 1 kpk zwolnił oskarżonych w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych;**

Apelacje od wyroku wnieśli obrońca oskarżonych oraz pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego. obrońca oskarżonych zaskarżyła wyrok w całości na korzyść każdego z oskarżonych. Na zasadzie art. 438 pkt 2 i 3 kpk zaskarżonemu wyrokowi obrońca zarzuciła:

1. **Naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść wyroku, a mianowicie:**
  - a) **Art. 4 kpk, art. 7 kpk oraz art. 410 kpk przez sprzeczną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego w zakresie zarzutów zawartych w punktach I i IV wyroku a mianowicie:**
    - **zesań świadków W. S., M. S., M. K. i J. N., przez uznanie ich za wiarygodne, w sytuacji gdy przedstawiony przez nich przebieg zdarzeń objętych zarzutami odbiega od jedyne go obiektywnego dowodu dotyczącego przebiegu zarzutów z punktów I i IV tj. zapisu zdarzenia utrwalonego na nagraniu z kamery monitoringu;**
    - **niewwzględnienie w przeprowadzonej analizie stanu faktycznego i analizie przeprowadzonych dowodów ruchów i zachowań poszczególnych osób utrwalonych na nagraniu z monitoringu dokonanego dnia 30 września 2015 roku w tym pozostawiania pojazdu w ruchu oraz bezwładności**

oskarżonych którzy dostali się na maskę w związku z tym ruchem pojazdu aby uniknąć przejechania;

- okoliczności niespójności zeznań W. S., który w swoich pierwszych zeznaniach twierdził, że uszkodzenia jego samochodu spowodował wyłącznie R. S. i dopiero w toku postępowania przed sądem zaczął oskarżać o spowodowanie uszkodzeń również Ł. S.;

- okoliczności, że samochód W. S. nie był samochodem nowym, lecz użytkowanym przez niego przez kilka lat, a usterki maski samochodu w postaci rys czy wgniecień lakieru na co wskazuje doświadczenie życiowe-powstają w trakcie codziennego korzystania z samochodu i brak jest dowodu, że uszkodzenia maski powstały w dniu zdarzenia w wyniku kontaktu oskarżonych z samochodem,

b) w postaci art. 4 kpk, art. 5 § 2 kpk, art. 7 kpk oraz art. 410 kpk w zakresie zarzutu opisanego w punkcie II i III wyroku przez dowolną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego :

- pominięcie okoliczności, że w dniu zdarzenia zgodnie z treścią postanowienia Sądu Rejonowego w Legionowie z dnia 3 czerwca 2015 roku (sygnatura akt I Ns 703/11) wydanego w trybie zabezpieczenia roszczenia i natychmiast wykonanego, oskarżony R. S. miał prawo znajdować się w pomieszczeniach na piętrze nad garażem, garażu i części gospodarczej, wywodząc swoje posiadanie z uprawnień jego matki H. S., jako głównego posiadacza, a zatem nie naruszał miru domowego;

- pominięciu okoliczności, że to W. S. jako pierwszy uderzył R. S., który wszedł do domu nieuzbrojony a zatem uznanie za wiarygodne zeznań W. S., że odniesione przez niego obrażenia spowodowane zostały przez syna jest nielogiczne tym bardziej że W. S. przyznał, że biegnąc za synem sam się potknął i upadł, a zatem wtedy mógł odnieść obrażenia;

- uznanie, że uderzenie rurką zostało uwidocznione na nagraniu z kamery monitoringu, choć tak nie jest, gdyż kamera ta w ogóle nie sięga do wnętrza garażu ukazując jedynie sytuację na zewnątrz domu.

c) w postaci art. 4 kpk, art. 7 kpk oraz art. 410 kpk oraz art. 424 § 1 pkt 1 i 2 kpk przez dowolne przyjęcie, że jeden z oskarżonych ma naprawić szkodę w wysokości 1500 zł, a drugi w wysokości 2000 zł i niewyjaśnienia czym kierował się sąd dokonując takiego rozstrzygnięcia co do wysokości szkody a nie co do rozdzielenia jej naprawienia w taki sposób;

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na treść zaskarżonego wyroku przez :

a) uznanie, że wskazane przez W. S. i ujęte w akcie oskarżenia uszkodzenia samochodu powstały wskutek umyślnych zachowań R. S. i Ł. S. choć nie dokonali oni umyślnie zniszczeń auta, a uszkodzenia takie jak rysy, wgniecenia itp. drobne uszkodzenia lakieru mogą być następstwem zwykłego, codziennego użytkowania samochodu;

b) przyjęcie, że u R. S. i Ł. S. wystąpił zamiar uszkodzenia samochodu należącego do W. S. choć oskarżeni stali przed garażem trzymając w rękach telefony komórkowe, co wyklucza przyjęcie, że szykowali się do umyślnego uszkodzenia czegokolwiek;

c) przyjęcie, że R. S. naruszył mir domowy w sytuacji gdy miał on prawo przebywać w pomieszczeniach objętych zarzutem i dostał się tam w pełni legalnie ;

d) przez przyjęcie za udowodnionej wysokości szkody poniesionej przez W. S.;

e) przyjęcie, że R. S. spowodował obrażenia W. S. w sytuacji gdy brak jest wiarygodnego dowodu na to, że uderzył on swojego ojca a wręcz przeciwnie, to R. S. przedstawił dowody na odniesione tego dnia obrażenia;

III. Jednocześnie skarżący wnosił o uzupełnienie materiału dowodowego na etapie postępowania apelacyjnego i dopuszczenie oraz przeprowadzenie dowodu z dokumentów w postaci:

1. Postanowienia Sądu Rejonowego w Legionowie I Wydział Cywilny z dnia 14 lutego 2014 roku , wydanego w sprawie o sygnaturze akt I Ns 703/11 wraz z uzasadnieniem;

2. Postanowienia Sądu Okręgowego Warszawa -Praga w Warszawie IV Wydział Cywilny Odwoławczy z dnia 27 października 2015 roku, wydanego w sprawie o sygnaturze akt IV Cz 2033/15 wraz z uzasadnieniem;

- obu powyższych dokumentów na okoliczność istnienia w dniu 24 września 2015 roku w obrocie prawnym dwóch postanowień zupełnie odmiennie regulujących kwestie zabezpieczenia;

3. zrzutów ekranu (print screen) z nagrania z monitoringu z dnia 30 września 2015 roku dokumentujących poszczególne sekundy zdarzenia – na okoliczność błędnych ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd Rejonowy oraz rzeczywistego przebiegu zdarzenia z dnia 30 września 2015r.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez uniewinnienie obu oskarżonych od popełnienia wszystkich zarzucanych im czynów ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Ponadto skarżący wnosił o zasądzenie od oskarżyciela posiłkowego na rzecz każdego z oskarżonych kosztów obrony tj. uzasadnionych wydatków poniesionych przez nich w związku z koniecznością ustanowienia obrońcy.

Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego zaskarżył wyrok w części co do kary, środka karnego oraz kosztów postępowania. Na zasadzie art. 427 § 2 kpk w zw. z art. 438 pkt 2 kpk przedmiotowemu rozstrzygnięciu zarzucił mającą wpływ na jego treść obrazę przepisu postępowania tj. art. 7 kpk wyrażającą się w dowolnych ustaleniach Sądu I instancji, co do wyrządzonej pokrzywdzonemu szkody, a także doznanej przez niego krzywdy i w konsekwencji powyższego orzeczeniu częściowego naprawienia szkody oraz zadośćuczynienia, w wysokości nieznajdującej żadnego uzasadnienia w materiale dowodowym.

Na podstawie art. 427 § 2 kpk w zw. z art. 438 pkt 4 kpk przedmiotowemu rozstrzygnięciu zarzucił niewspółmierność orzeczonych wobec oskarżonych kar grzywny, które ze względu na okoliczności sprawy a także osiągnięte przez nich dochody należy uznać za bardzo łagodne i nieadekwatne do stopnia winy i szkodliwości społecznej zarzucanych oskarżonym czynów oraz bezrefleksyjnej postawy jaką prezentowali w toku całego postępowania karnego, przez co kara ta nie spełnia swoich funkcji prewencyjnej oraz retributywnej.

Na podstawie art. 427 § 1 kpk w zw. z art. 437 § 1 kpk skarżący wnosił o zmianę wyroku:

I. w pkt pierwszym i wymierzenie oskarżonemu R. S. kary grzywny w wysokości 100 stawek dziennych ustalając wysokość stawki dziennej na kwotę 100 złotych każda;

II. w pkt drugim i wymierzenie oskarżonemu R. S. kary grzywny w wysokości 100 stawek dziennych ustalając wysokość stawki dziennej na kwotę 50 złotych każda;

III. w pkt trzecim i wymierzenie oskarżonemu R. S. kary grzywny w wysokości 100 stawek dziennych ustalając wysokość stawki dziennej na kwotę 50 złotych każda;

IV. w pkt czwartym i wymierzenie oskarżonemu R. S. kary łącznej grzywny w wysokości 200 stawek dziennych ustalając wysokość stawki dziennej na kwotę 100 złotych każda;

V. w pkt szóstym i wymierzenie oskarżonemu Ł. S. kary grzywny w wysokości 100 stawek dziennych ustalając wysokość stawki dziennej na kwotę 100 złotych każda;

VI. w pkt piątym i siódmym i orzeczenie wobec R. S. oraz Ł. S. obowiązku solidarnego naprawienia szkody w całości w wysokości 4.785,86 złotych;

VII. orzeczenie wobec R. S. środka karnego w postaci zadośćuczynienia za doznane przez W. S. krzywdy w wysokości 10.000 złotych;

VIII. orzeczenie wobec Ł. S. środka karnego w postaci zadośćuczynienia za doznane przez W. S. krzywdy w wysokości 7.000 złotych;

IX. zasądzenie na rzecz W. S. kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem I i II instancji wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Nie można odmówić słuszności apelacji obrońcy oskarżonych, aczkolwiek zawarty w niej wniosek o uniewinnienie oskarżonych R. S. i Ł. S. jest przedwczesny na obecnym etapie postępowania. Z przyczyn, o których będzie mowa niżej Sąd Okręgowy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania sądowi rejonowemu, albowiem konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

Na wstępie podnieść trzeba, że prawidłowość poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych zależy od spełnienia przez sąd orzekający następujących warunków: wyjaśnienia wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności sprawy, rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść jak i na niekorzyść oskarżonego, przeprowadzonej zgodnie z regułami art. 7 kpk analizy zebranych dowodów i w końcu od logicznego i wyczerpującego uzasadnienia prezentującego tok rozumowania sądu orzekającego prowadzący do takich a nie innych ustaleń faktycznych. Tym wymogom sąd I instancji w powyższej sprawie nie sprostał. Mimo przeprowadzenia postępowania dowodowego sąd rejonowy nie wyjaśnił wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności sprawy, zaś przedstawiona w uzasadnieniu wyroku ocena zgromadzonego materiału dowodowego oraz poczynione na jej podstawie ustalenia faktyczne nie mogły uzyskać akceptacji sądu odwoławczego.

Kontrola instancyjna zaskarżonego orzeczenia wykazała, iż Sąd Rejonowy nie wyjaśnił na rozprawie wszystkich okoliczności sprawy w taki sposób, aby można było uznać, że wina oskarżonego R. S. w zakresie wszystkich zarzucanych mu czynów jest bezsporna.

Przede wszystkim podnieść trzeba, że ocena wiarygodności zgromadzonych w toku postępowania dowodów, przedstawiona w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia wskazuje, że sąd ten w ogóle nie rozważył okoliczności istotnych dla prawidłowego wyrokowania w sprawie niniejszej, a wynikających z poszczególnych źródeł dowodowych. Przede wszystkim chodzi o zapis wideo z monitoringu wizyjnego obejmującego wydarzenie z dnia 30 września 2015r. tj. uszkodzenie pojazdu marki P. (...) (płyta k. 10A).

Rację ma obrońca oskarżonych podnosząc, że Sąd Rejonowy nie przeprowadził dokładnej analizy ruchów i zachowań obu oskarżonych utrwalonych na przedmiotowym nagraniu. Sąd Rejonowy ustalił, że widząc otwierającą się bramę obaj oskarżeni podbiegli do niej i wskoczyli na maskę samochodu. Ł. S. skakał na maskę, a następnie odwrócił się i

opierał się o maskę łokciami i uderzał w nią. R. S. po wskoczeniu na maskę samochodu, uderzał w przednią szybę, a następnie zsunął się z maski na bok samochodu i urwał prawe lusterko, które rzucił na ziemię.

Tymczasem obrońca oskarżonych słusznie podnosi, że na nagraniu nie widać aby obaj oskarżeni podbiegli do samochodu wyjeżdżającego z garażu. Obaj oskarżeni stali naprzeciwko wyjeżdżającego powoli z garażu pojazdu i nie usunęli się z jego drogi. Skarżący podnosi, iż obaj oskarżeni dostali się na maskę w związku z ruchem pojazdu aby uniknąć przejechania. Wbrew jednak zarzutom obrońcy oskarżonych na podstawie analizy przedmiotowego nagrania oraz dołączonych do apelacji zrzutów z ekranu (print screen) z nagrania z monitoringu trudno jednoznacznie określić jakie ruchy wykonywali obaj oskarżeni, czy wynikały one z dostania się na maskę pojazdu na skutek ruchu pojazdu oraz bezwładności ciał czy też na skutek celowego wskoczenia na maskę. Brak również możliwości jednoznacznego określenia czy urwanie lusterka przez R. S. nastąpiło na skutek celowego działania tego oskarżonego czy też na skutek próby uniknięcia upadku z maski pojazdu i uchwycenia się akurat tego wystającego elementu karoserii.

W ocenie Sądu Odwoławczego materiał dowodowy w zakresie czynu z art. 288 § 1 kk wymaga uzupełnienia o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu badań audiowizualnych w celu wykonania tzw. stop klatek dowodowego nagrania, co może pomóc w jednoznacznym ustaleniu zakresu ruchów i zachowań obu oskarżonych utrwalonych na nagraniu z monitoringu w czasookresie od godz. 07:14:08 do godz. 07:16:11.

Rację ma także skarżący podnosząc zarzut niespójności zeznań W. S., który w postępowaniu przygotowawczym zeznał, że syn Ł. oparł się o maskę, lecz jej nie uszkodził w żaden sposób. Pokrzywdzony złożył wniosek o ściganie za uszkodzenie samochodu tylko R. S. (k.2 zbioru C akt) i w toku dalszego postępowania nie złożył wniosku o ściganie Ł. S. za czyn z art. 288 § 1 kk aż do rozprawy odwoławczej, kiedy uzupełnił ten brak. Tymczasem na rozprawie W. S. zeznał, że syn Ł. „nie wskoczył na samochód tylko łokciami uderzał w maskę opierając się o nią... Podskakiwał na nogach i walił łokciami w maskę” (k.91).

Sąd Rejonowy w żaden sposób nie próbował wyjaśnić na rozprawie tych niespójności w zeznaniach pokrzywdzonego i dał wiarę zeznaniom tego świadka, albowiem są one logiczne wzajemnie się uzupełniają z innym dowodami zebranymi w sprawie w tym zeznaniach świadków.

Z powyższą oceną Sąd Okręgowy nie może się zgodzić, albowiem świadek M. S. zeznała, że nie widziała jak Ł. S. uderzał łokciami w maskę i wie to z opowieści W. i córki. Z kolei świadek M. K. zeznał na rozprawie, że tylko jeden z mężczyzn wskoczył na samochód i nie wie co robił drugi mężczyzna. Natomiast świadek J. N. zeznał, że obaj mężczyźni wskoczyli na maskę tego samochodu, a następnie się z niej zsunęli. Przy czym żaden z pracowników ochrony nie opisał rodzaju ruchów wykonywanych przez oskarżonych tj. celowego uderzania w maskę pojazdu. Tylko świadek M. K. w toku postępowania przygotowawczego zeznał, że lusterko zostało urwane specjalnie w pojeździe w momencie gdy młody mężczyzna spadał z samochodu (k.126v). Drugi z pracowników ochrony o tym nie wspominał.

W świetle tych rozbieżności w zeznaniach świadków oraz niejednoznacznego zapisu na nagraniu z monitoringu trudno ustalić na jakiej podstawie Sąd Rejonowy uznał, że obaj oskarżeni wspólnie i w porozumieniu dokonali uszkodzenia pojazdu marki P. (...) poprzez wskoczenie na maskę pokrywy silnika, wynikiem czego uszkodzona została maska pokrywy silnika oraz urwane zostało lusterko prawe zewnętrzne. Sąd Rejonowy ustalił, że oskarżony R. S. celowo urwał prawe lusterko w samochodzie, a oskarżony Ł. S. swoim zamiarem także obejmował umyślne uszkodzenie samochodu w ten sposób.

Wskazać należy, że obaj oskarżeni nie przyznali się do popełnienia tego czynu, a Sąd Rejonowy nie rozważył nawet czy ten sposób działania oskarżonego R. S. tj. urwanie lusterka nie stanowiło ekscesu, nie objętego wcześniejszym porozumieniem obu oskarżonych odnośnie celowego uszkodzenia pojazdu. Tymczasem z protokołu oględzin samochodu pokrzywdzonego wynika, że oprócz urwanego lusterka z prawej strony pojazdu, na masce pokrywy silnika w środkowej części widoczne jest jedno wgniecenie (k.1-3). Powstaje więc wątpliwość, który z oskarżonych swoim działaniem spowodował to wgniecenie i czy było to celowe, wcześniej uzgodnione przez obu oskarżonych działanie

obejmujące także urwanie lusterka czy też nieumyślne uszkodzenie powstałe na skutek wpadnięcia na maskę pojazdu przez obu mężczyzn, w których wjechał swoim samochodem pokrzywdzony.

Z tychże względów wyrok w zakresie dotyczącym czynu z art. 288 § 1 k.k. zarzuconego oskarżonym R. S. i Ł. S. został uchylony i sprawę przekazano do ponownego rozpoznania sądowi I instancji. Sąd Rejonowy ponownie rozpoznając sprawę w tym zakresie ustali szczegółowo, za pomocą dostępnych środków dowodowych czy zachowanie oskarżonych R. S. i Ł. S. stanowiło celowe i umyślne działanie nakierowane na chęć uszkodzenia samochodu należącego do ich ojca, czy też uszkodzenia w pojeździe powstały na skutek nieumyślnego działania oskarżonych.

W szczególności Sąd Rejonowy winien się dopuścić dowód z opinii biegłego z zakresu badań audiowizualnych celem wykonania tzw. stop klatek dowodowego nagrania, na podstawie których będzie można przeprowadzić analizę zakresu i rodzaju ruchów wykonanych przez oskarżonych.

Odnosnie zaś oskarżonego Ł. S. to niezależnie od zarzutów podniesionych w apelacjach obrońcy i pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego stwierdzić należy, iż zarzucono mu popełnienie czynu z art. 288 § 1 k.k., który jest przestępstwem bezwzględnie wnioskowym, co oznacza, że brak wniosku o ściganie pochodzącego od osoby uprawnionej stanowi ujemną przesłankę procesową skutkującą niedopuszczalnością postępowania karnego. Tymczasem pokrzywdzony W. S. w toku postępowania przygotowawczego złożył wniosek o ściganie za ten czyn tylko R. S. (k.2 zbioru C akt) i na żadnym etapie dalszego postępowania nie składał wniosku o ściganie Ł. S. za zniszczenie samochodu. Dopiero na rozprawie odwoławczej pouczony o skutkach procesowych braku wniosku o ściganie, pokrzywdzony W. S. uzupełnił ten brak i złożył wniosek o ściganie Ł. S. o czyn z art. 288 § 1 k.k.

Należy wskazać, że w sprawach o przestępstwa ścigane na wniosek, trzeba wymagać od uprawnionej osoby jednoznacznego wyrazu woli ścigania, przy czym należy tą osobę pouczyć o możliwościach i konsekwencjach złożenia takiego wniosku. Wszelkie zawiadomienia choćby nawet wyrażały wolę ścigania, do czasu spełnienia pouczenia nie mogą stanowić skutecznego wniosku o ściganie w rozumieniu art. 12 § 1 k.p.k. (vide: wyrok s.apel. w Katowicach z 23.12.2009r. II AKa 373/09).

Należy wskazać, że wniosek o ściganie jest elementem, który nie jest trwałą przeszkodą do prowadzenia postępowania i może być uzupełniony przez Sąd w każdym czasie i w każdym stadium toczącego się postępowania. Złożenie wniosku o ściganie jest czynnością procesową, której dokonać można na każdym etapie postępowania, ustawa nie przewiduje w tym wypadku terminu zawitego. Poza sporem pozostaje, że złożenie przedmiotowego wniosku na etapie postępowania odwoławczego jest skuteczne i wiążące.

Odnosząc się do zarzutów obrońcy dotyczących czynu z pkt 2 przypisanego oskarżonemu R. S., należy uznać je za trafne. Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe, ale nie wyjaśnił na rozprawie wszystkich okoliczności sprawy i nie rozważył ich wszechstronnie, bowiem przy ustalaniu stanu faktycznego pominął istotną kwestię stanu świadomości oskarżonego, co do tego, czy jego zachowanie stanowi naruszenie przepisów prawa karnego.

W ocenie sądu odwoławczego w niniejszej sprawie należy rozważyć czy mamy do czynienia z usprawiedliwionym błędem co oceny prawnej czynu, który zgodnie z art. 30 kk wyłącza winę i odpowiedzialność karną. Skarżący podnosi, że oskarżony miał prawo znajdować się w pomieszczeniach na piętrze nad garażem, garażu i części gospodarczej, wywodząc swoje posiadanie z uprawnień jego matki H. S., jako głównego posiadacza, a zatem nie naruszał miru domowego. W aktach sprawy znajduje się postanowienie Sądu Rejonowego w Legionowie z dnia 3 czerwca 2015r. sygn. akt I Ns 703/11 na mocy którego Sąd zabezpieczył roszczenie wnioskodawcy W. S. w toku sprawy o podział majątku wspólnego poprzez przyznanie mu na czas trwania postępowania do wyłącznego korzystania: części domu położonego w L. przy ul. (...) z wyłączeniem pomieszczeń na piętrze nad garażem i częścią gospodarczą, garażu, pomieszczenia gospodarczego na narzędzia ogrodowe (k.45). Obrońca oskarżonego załączyła do apelacji fotokopię odpisu postanowienia Sądu Okręgowego Warszawa- Praga w Warszawie z dnia 27 października 2015r. Sygn. akt IV Cz 2033/15 z której wynika, że Sąd uchylił zaskarżone postanowienie na skutek zażalenia H. S.- matki oskarżonego. Z uzasadnienia tego rozstrzygnięcia wynika, że w tej sprawie zachodziła nieważność postępowania, albowiem w obrocie

prawnym funkcjonowały dwa nieprawomocne postanowienia rozstrzygające tę samą kwestię pomiędzy stronami w odmienny sposób. Zaskarżone postanowienie dotyczyło tego samego wniosku o udzielenie zabezpieczenia roszczenia W. S. będącego przedmiotem rozstrzygnięcia postanowieniem Sądu Rejonowego w Legionowie w dniu 14 lutego 2015r., w którym Sąd oddalił wniosek o zabezpieczenie roszczenia (k.200-203).

W tych okolicznościach i dość skomplikowanej sytuacji prawnej należy przeprowadzić analizę akt toczącej się przed Sądem Rejonowym w Legionowie w Wydziale Cywilnym sprawy o podział majątku wspólnego W. i H. S. sygn. akt I Ns 703/11 celem ustalenia czy oskarżony R. S. w dniu 24 września 2015r. miał prawo wtargnąć do pomieszczeń części domu zajmowanego przez ojca, wywodząc swoje uprawnienia od matki H. S., czy też wdarł się do budynku mieszkalnego i na żądanie osoby uprawnionej tj. W. S. tego mieszkania nie opuścił. Analiza zachowania oskarżonego R. S. wskazuje, iż uważał, że skoro nie została rozstrzygnięta sprawa o podział majątku rodziców, to ma on prawo pokonać zabezpieczenia uniemożliwiające mu wejście do wspólnego domu rodziców i zabrać swoje rzeczy osobiste. Zebrany w tej sprawie materiał dowodowy nie pozwala jednoznacznie rozstrzygnąć czy zachowanie oskarżonego stanowi naruszenie miru domowego oraz czy oskarżony był przekonany, że jego działania są zgodne z prawem. Na etapie postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy nie mógł przeprowadzić takiej analizy, albowiem z uwagi na trwające postępowanie międzyinstancyjne Sąd Rejonowy w Legionowie nie nadesłał akt sprawy o sygn. I Ns 703/11 (k.237, 240).

W ocenie Sądu Okręgowego w toku ponownego rozpoznania sprawy należy ustalić czy oskarżony R. S. wtargnął do pomieszczeń garażu oraz pomieszczeń na piętrze nad garażem, które zgodnie z prawomocnym postanowieniem sądu cywilnego były przeznaczone do wyłącznego korzystania dla jego ojca i czy w obrocie prawnym w dniu zdarzenia funkcjonowało prawomocne postanowienie, które rozstrzygało o sposobie korzystania ze wspólnego domu przez oboje małżonków tj. W. i H. S.. W związku z tym czy wtargnięcie oskarżonego R. S. do tej części domu, która była zajmowana przez jego ojca, stanowi naruszenie miru domowego, bowiem sprawcą tego przestępstwa z art. 193 kk może być także właściciel domu, lokalu, pomieszczenia albo ogrodzonego terenu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2011 r. w sprawie I KZP 5/11-OSNKW 2011/8/65-lex 852213). Ponadto w realiach niniejszej sprawy należy ustalić czy zachodzi okoliczność wyłączająca odpowiedzialność karną, o której mowa w art. 30 kk, bowiem R. S. był przekonany, że skoro jego matka jest współwłaścicielem tego domu, a ojciec wymienił zamki co uniemożliwiło oskarżonemu dostęp do domu rodzinnego i zabranie swoich rzeczy, to z uwagi na konflikt pomiędzy rodzicami, ma on prawo wejść do wspólnego domu rodziców nawet wykorzystując nieuwagę ojca i przypadkowe otwarcie bramy garażowej, aby dostać się do swojego pokoju.

W toku ponownego rozpoznania sprawy Sąd Rejonowy powinien także ustalić, czy przekonanie oskarżonego było usprawiedliwione okolicznościami, tj. tym, że oskarżony był synem współwłaścicieli domu, lecz nie miał dostępu do pomieszczenia wcześniej przez siebie zajmowanego, bowiem ojciec wymienił zamki w drzwiach i nie wpuszczał go do domu, a sprawa o podział majątku wspólnego rodziców nie została jeszcze wówczas rozstrzygnięta.

Przechodząc do zarzutów apelacji obrońcy oskarżonego R. S. dotyczących czynu z pkt 3, rację ma skarżący, że Sąd Rejonowy całkowicie pominął okoliczność, że to W. S. jako pierwszy uderzył R. S., którego gonił po schodach trzymając w rękę metalową rurkę. Wprawdzie W. S. zeznał, że potknął się na schodach i przewracając się uderzył R. w dolną część nogi chyba w łydkę. Podkreślenia jednak wymaga konstatacja, że w tym momencie oskarżony R. S. był odwrócony do pokrzywdzonego tyłem, a zatem nie widział czy ojciec zadał mu uderzenie umyślnie czy też na skutek przypadkowego potknięcia się. Reakcja oskarżonego w relacji pokrzywdzonego polegała na odwróceniu się, wyrwaniu rurki i uderzeniu w lewe ramię. Na skutek tego uderzenia pokrzywdzony miał się przewrócić na schodach upadając na plecy i doznając urazu w postaci zasinienia pleców, otarcia/zadrapania naskórka. Analizując reakcję oskarżonego R. S. Sąd Rejonowy zupełnie pominął okoliczność, iż otrzymawszy uderzenie w nogę oskarżony mógł poczuć się zagrożony i próbował jedynie odeprzeć zamach na swoje zdrowie.

Rację ma także skarżący wskazując, że jedynym dowodem bezpośrednio obciążającym oskarżonego są zeznania W. S., albowiem na nagraniu z kamery monitoringu (płyta k.51) został uwidoczniony jedynie moment jak oskarżony R. S. wbiega do garażu, a następnie po kilku minutach z niego wybiega trzymając w rękę jakiś podłużny przedmiot, a zatem

nagranie z monitoringu nie stanowi dowodu na okoliczność przebiegu zdarzenia, które miało miejsce wewnątrz domu. W tych okolicznościach warunkiem poczynienia prawidłowych ustaleń faktycznych w zakresie czynu zarzucanego oskarżonemu w pkt 3 jest wnikliwa ocena zeznań wyżej wymienionego pokrzywdzonego, który z powodu istniejącego konfliktu z synem miał niewątpliwie interes w złożeniu zeznań obciążających oskarżonego. obrońca oskarżonego słusznie podnosi, iż Sąd Rejonowy nie ustalił czy przedmiotowe obrażenie pokrzywdzony mógł odnieść już podczas pierwszego przewrócenia się na schodach, kiedy się jak twierdzi potknął.

Lakoniczna obdukcja lekarza sądowego i specjalisty chirurga (k.48) tych wątpliwości nie rozwiewa. Tym bardziej, że obdukcja nie stanowi opinii wydanej w trybie procesowym, a W. C. nie występował w tej sprawie jako biegły, który opiniował na podstawie postanowienia o dopuszczeniu dowodu wydanego przez organy ścigania. Obdukcję wydano na prośbę poszkodowanego celem przedstawienia na policji i w prokuraturze, co wyraźnie wynika z jej treści (k.48).

Wskazać również należy, iż pokrzywdzony zwlekał ze złożeniem zawiadomienia o tym przestępstwie aż do 7 października 2015r. czyli przez 13 dni, a Sąd Rejonowy nie ustalił z jakiego powodu. Przy czym pokrzywdzony będąc przesłuchiwany w dniu 30.09.2015r. nie wspomniał o tym zdarzeniu z 24.09.2015r. pomimo, że posiadał już obdukcję lekarską wydaną przez lekarza sądowego.

Z zeznań W. S. wynika, że upadając na plecy na schodach doznał jedynie zadrapania okolicy kręgosłupa piersiowego o długości ok.12 cm, co potwierdza obdukcja sądowo-lekarska. Powstaje jednak wątpliwość dlaczego upadając do tyłu na plecy na schodach pokrzywdzony nie doznał obrażeń innych części ciała bardziej narażonych na uszkodzenie przy takim mechanizmie upadku, czyli głowy, kości ogonowej czy kręgosłupa lędźwiowego. Wątpliwości powyższych Sąd Rejonowy nie próbował rozwiązać poprzez bezpośrednie przesłuchanie lekarza sądowego, który wydawał obdukcję lekarską ani nie dopuścił dowodu z opinii biegłego z zakresu medycyny sądowej na okoliczność ustalenia czy obrażenia opisane w obdukcji mogły powstać w okolicznościach wskazanych przez pokrzywdzonego.

Rację ma także obrońca podnosząc, że Sąd Rejonowy nie rozważył jakich obrażeń na skutek tego zdarzenia doznał oskarżony R. S.. W aktach sprawy znajduje się kopia historii choroby R. S. z której wynika, że w dniu 24.09.2015r. specjalista chirurg udzielił mu pomocy medycznej, jednak ze względu na złą jakość kserokopii odczytanie rozpoznania i zastosowanego leczenia jest niemożliwe. W tym zakresie należy uzupełnić postępowanie dowodowe i zwrócić się o nadesłanie czytelnej kopii historii choroby oskarżonego (k.29-32), a następnie dopuścić dowód z opinii biegłego specjalisty chirurga na okoliczność odniesionych przez obie strony obrażeń ciała celem ustalenia czy te obrażenia mogły powstać w okolicznościach przez nich wskazanych, a w szczególności dlaczego pokrzywdzony upadając na plecy na schodach nie doznał obrażeń innych części ciała poza otarciem naskórka w okolicach kręgosłupa piersiowego. Sąd Rejonowy przy ponownym rozpoznaniu sprawy powinien jednak najpierw rozważyć potrzebę przeprowadzenia oględzin i wykonania przez policję materiału poglądowego wnętrza domu z miejsca gdzie miało dojść do przewrócenia się pokrzywdzonego na plecy. Wykonanie oględzin i dokumentacji fotograficznej tego fragmentu wnętrza domu może być pomocne w ustaleniu przez biegłego sądowego czy obrażenia ciała pokrzywdzonego mogły powstać w okolicznościach przez niego wskazanych.

Podnieść trzeba, że oskarżony konsekwentnie nie przyznawał się do dokonania zarzucanego mu w pkt 3 czynu. Wyjaśnił natomiast, że ojciec kilka razy próbował się na niego zamachnąć trzymaną w ręku rurką i trafił go w kostkę nogi, którą oskarżony podniósł aby się bronić. Następnie wyrwał ojcu metalową rurkę z rąk i uciekł przez garaż. W kontekście tak sprzecznych wersji przedstawionych przez oskarżonego i pokrzywdzonego odnośnie mechanizmu powstania tego otarcia kręgosłupa piersiowego, niezrozumiałe jest, dlaczego sąd I instancji w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku w ogóle nie odniósł się do strony podmiotowej przestępstwa z art. 157 § 2 k.k. Przy czym Sąd Rejonowy ustalił, że oskarżony na schodach uderzył rurką metalową pokrzywdzonego W. S., który biegł za nim, w wyniku czego przewrócił się na plecy na schodach i doznał opisanego obrażenia ciała. Sąd zupełnie pominął okoliczność, że to pokrzywdzony biegł z metalową rurką za oskarżonym i uderzył go w nogę jako pierwszy. Nie została także wyjaśniona najbardziej istotna kwestia, a mianowicie czy oskarżony uderzając pokrzywdzonego wyrwaną mu rurką w lewe ramię obejmował swoim zamiarem i umyślnością spowodowanie pionowego zadrapania/otarcia skóry

okolicy kręgosłupa piersiowego oraz zasinienia pleców u pokrzywdzonego przy tak opisanym mechanizmie powstania tego obrażenia.

Kodeks karny przewiduje alternatywną realizację znamion średniego i lekkiego uszczerbku na zdrowiu – zarówno jako czynu umyślnego, jak i nieumyślnego. Granicą odpowiedzialności za spowodowanie opisanego w ustawie skutku jest obiektywna przewidywalność jego wystąpienia. W orzecznictwie wskazuje się na konieczność dokonywania tej oceny w odniesieniu do konkretnej sytuacji, przy sięgnięciu do porównywalnego z osobą sprawcy wzorca osobowego: "Sprawcę można obciążyć możliwością przewidywania tylko normalnych, typowych następstw, nie zaś następstw zupełnie wyjątkowych, uwzględniając osobowość sprawcy, jego wiek, doświadczenie życiowe, wykształcenie i poziom intelektualny" (wyr. SN z 20.6.1972 r., V KRN 173/72, OSNKW 1972, Nr 11, poz. 176). Przesłpstwo określone w art. 157 § 2 KK może być popełnione umyślnie zarówno z zamiarem bezpośrednim, jak i z zamiarem wynikowym. Gdy zaś nie jest możliwa rekonstrukcja stanu świadomości sprawcy, przewidywanie sprowadzenia "jakiegoś" skutku musi być ocenione jako zamiar sięgający skutków mniej intensywnych, a zatem decydujący o możliwości postawienia zarzutu z art. 157 § 3 k.k.

Przesłpstwo określone w art. 157 § 3 KK charakteryzuje się nieumyślnością. Sprawca popełnia je wówczas, gdy nie ma zamiaru spowodowania skutku, zaś powoduje go w wyniku niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, mimo że przewidywał możliwość takiego skutku swojego zachowania albo skutek taki był obiektywnie przewidywalny.

Bez dokładnej analizy, uwzględniającej także stronę podmiotową przestępstwa nie jest możliwa merytoryczna kontrola prawidłowości zaskarżonego rozstrzygnięcia tak co do winy, jak i kwalifikacji prawnej przypisanego oskarżonemu czynu. Zatem bez wnikliwego rozważenia przez sąd orzekający okoliczności warunkujących przypisanie oskarżonemu występku umyślnego w realiach sprawy niniejszej, sąd odwoławczy nie ma możliwości skontrolowania, czy tok rozumowania skutkujący przypisaniem oskarżonemu czynu z art. 157 § 2 k.k. jest prawidłowy.

Z tych wszystkich względów, uznając słuszność apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego R. S., konieczne było uchylenie wyroku i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania sądowi rejonowemu.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy sąd I instancji, kierując się wyżej przedstawionymi uwagami, przede wszystkim powinien podczas postępowania dowodowego zweryfikować i wyjaśnić rozbieżności w zeznaniach W. S. oraz wszystkie te okoliczności istotne dla prawnokarnej oceny zachowania oskarżonego, o których była mowa we wcześniejszych rozważaniach sądu odwoławczego. Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego zmierzającego do wyjaśnienia wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności sprawy, winien zgromadzone dowody poddać wszechstronnej analizie zgodnej z regułami art. 7 kpk i na tej podstawie wyprowadzić zasadny wniosek w przedmiocie winy oskarżonego, a w przypadku jej uznania - co do kwalifikacji prawnej przypisanych mu czynów.

W sytuacji, gdy konieczne będzie sporządzanie uzasadnienia sąd rejonowy powinien baczyć, by spełniało ono wymogi przewidziane w art. 424 kpk.

Wobec treści art. 436 k.p.k. Sąd odwoławczy ograniczył rozpoznanie środka odwoławczego do uchybień wskazanych w apelacji obrońcy oskarżonych, gdyż rozpoznanie w tym zakresie jest wystarczające, biorąc pod uwagę fakt, iż sprawa została przekazana do ponownego rozpoznania, a tym samym rozpoznanie zarzutów przedstawionych w apelacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego byłoby na obecnym etapie przedwczesne i bezprzedmiotowe.

Mając na względzie powyższe okoliczności Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji.